

Nawiązując do naszego wczorajszego artykułu wstępnego p.t. „Niech wiedzą w całym kraju”, omawiającego dorobek Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” (z okazji odbywającego się w dniach 14 i 15 bm. Walnego Zebrania członków Spółdzielni w Warszawie) — pragniemy poinformować Czytelników naszego pisma o istotnej działalności „Czytelnika”.

Biorąc żywy i na właściwych przesłankach oparty udział w całym naszym życiu narodowym i państwowym, wyrażający się akcją wydawniczą w zakresie pism i wydawnictw książkowych — główną uwagę poświęca „Czytelnik” pracy kulturalno-oświatowej. Organizuje żywotne, bo na inicjatywę oddolnej oparte, świetlice, dostarcza terenowi bibliotek ruchomych, organizuje specjalne ze społy artystyczne, obsługujące wszystkie placówki organizacji i instytucji, które pracę oświatową wśród swoich członków podejmują, dążąc do budowy łączności oświatowej poprzez koordynację prac oświatowych na terenie różnych instytucji i organizacji.

Realizatorami koncepcji i planów Centralnego Wydziału Kult.-Oświat. są Inspektoraty Kulturalno - Oświatowe w delegaturach. One to dążą do oparcia prac oświatowej „Czytelnika” na szerokich masach narodu, one prowadzą akcję zaspokajania potrzeb kulturalnych szerokich rzesz odbiorców kultury, one werbują równocześnie członków Kół Spółdzielni, którym starają się stworzyć warunki do trwałego zainteresowania się działalnością „Czytelnika”.

Jeżeli dzisiaj społeczeństwo nasze wie o „Czytelniku” jeszcze nie wiele, a często fałszywie, poważnie i szeroko zakrojona akcja oświatowo - kulturalna zbliży, już w niedługim czasie, całe społeczeństwo polskie do „Czytelnika”, a tym samym i „Czytelnika” do społeczeństwa. Ci zaś, którzy widzą w „Czytelniku” tylko instytucję handlową, przekonają się, że owa „handlowość” jest dla „Czytelnika” tylko warunkiem do samowystarczalnego prowadzenia przede wszystkim — akcji kulturalno-oświatowej, bo „Czytelnik” chciał być i jest: Spółdzielnią Wydawniczo-Oświatową.

„Wracajcie do Ojczyzny”

MONACHIUM. 14.12. PAP. Generalny dowódca III armii amerykańskiej ogłosił odezwę do polskich uchodźców, przebywających w obozach UNRRA, wzywając ich do natychmiastowego powrotu do kraju, by święta Bożego Narodzenia mogli obchodzić między swoimi. Przypominał on, że racje 10-dniowe wydawane będą tylko do końca bież. roku. Odezwą kończy się słowami: „Wracajcie do ojczyzny, która potrzebuje waszej pomocy do odbudowy zniszczonego kraju”.

Dziś

Nasze miejsce w Europie.
3 zabitych, 47 rannych.
30-letni proces.
Konwojenci skradli 1.000 kg. cukru.
Dodatkowe pościagi w okresie świątecznym.

GAZETA LUBELSKA

ROK II

NIEZALEZNE PISMO DEMOKRATYCZNE

Nr. 346 (655)

Jeszcze tylko — Triest

NOWY JORK. 14.12. API. Rada Ministrów spraw zagranicznych ukończyła wczoraj sesję rozpoczętą 5 listopada, a poświęconą traktatom pokojowym z Bułgarią, Rumunią, Włochami, Węgrami i Finlandią. Kores-

Elliot Roosevelt u Prezydenta i Premiera

WARSZAWA. 14.12. Prezydent Krajowej Rady Narodowej, ob. Bolesław Bierut podejmował w dniu dzisiejszym p. Elliota Roosevelta wraz z małżonką.

Dnia 13 grudnia br. Elliot Roosevelt złożył wizytę Premierowi Osóbce-Morawskiemu w Prezydium Rady Ministrów.

pondent AFP stwierdza, że sesja ta będzie z pewnością uważana za najbardziej wydajne spotkanie Wielkiej Czwórki i długo będzie cytowana jako przykład skuteczności metody załatwiania spraw światowych na bazie porozumienia Wielkich Mocarstw.

Powodzenie stało się możliwe, gdyż sesja wykorzystwała szeroko rozmowy prowadzone na poprzednich zebraniach, a także dzięki współpracy 17 innych państw na konferencji paryskiej. Trudności w pogodzeniu różnych opinii ujawniły się wyraźnie w tym, że prócz konferencji paryskiej trzeba było aż 4 sesji Rady Ministrów spraw zagranicznych, aby dojść do celu. Wysiłki w tym kierunku trwały 15 miesięcy. Korespondent stwier-

dza dalej, że kwestie zasadnicze i doktrynalne komplikowały i tak już dostatecznie trudne sprawy, jak odszkodowania i wytyczanie granic, lecz żaden problem nie wystawił na tak ciężką próbę cierpliwości, wytrwałości i roztropności 4-ch ministrów i ich zastępców, jak problem Triestu.

W ostatniej chwili, ostatniego dnia sesji ministrowie dyskutowali jeszcze nad sprawą Triestu — chodziło tu już o punkt drugorzędny, dotyczący systemu celnego dla produkcji wytwarzanej na terytorium wolnego miasta Triestu. Przed ogłoszeniem tekstów układu zostanie opracowana ich ostateczna forma, która ma scharmonizować brzmienia angielskie, rosyjskie i francuskie. Zostaną one następnie doręczone krajom zainteresowanym i podpisane w Paryżu 10 lubego 1947 r. Do tego czasu przedstawiciele Wielkiej Czwórki w Radzie Bezpieczeństwa rozpatrzą również przyszły wybór gubernatora Triestu i komisja dla przeprowadzenia badań uda się na miejsce, gdzie zaznajomi się z sytuacją finansową. Jeśli gubernator Triestu uzna, iż obecność wojsk zagranicznych nie jest więcej potrzebna — wojska te będą musiały opuścić terytorium Triestu najpóźniej do 25 czerwca 1947 roku.

Truman przeprowadza „oczyszczającą” reorganizację

WASZYNGTON. 14.12. API. Prezydent Truman przeprowadził w dniu dzisiejszym „oczyszczającą” reorganizację instytucji rządowych. Większość instytucji skoncentrował „w biurze kontroli tymczasowej”, którego zadaniem będzie sprawowanie kontroli i utrzymywanie stabilizacji gospodarczej oraz wydawanie zarządzeń, zmierzających do przestawienia produkcji przemysłowej z systemu wojennego na pokojowy.

Nadto Truman zamianował komisję dla spraw stabilizacji płac i komisję dla spraw stabilizacji gospodarczej. Zadaniem obu instytucji będzie utrzymanie równowagi pomiędzy zarobkami i cenami, w „przeciągających się trudnościach gospodarczych okresu powojennego”. Utworzono również

generalny komitet doradczy, przydzielony do pięcioosobowej cywilnej komisji dla spraw energii atomowej, która ma w dniu 1-go stycznia 1947 roku przejąć wszystkie amerykańskie projekty zastosowania energii atomowej.

Premier Giral zadowolony

FLUSHING MEADOWS 14.12. API. Rezolucja przyjęta przez komisję polityczną ONZ, a wzywająca członków ONZ do natychmiastowego odwołania swych przedstawicieli dyplomatycznych z Madrytu, została wczoraj przyjęta przez Zgromadzenie Generalne większością 2/3 głosów, wymagającą przez Kartę. Za rezolucją padły 34 głosy, przeciwko 6 przy 13 wstrzymujących się od głosowania. Pierwszy paragraf zalecający Radzie Bezpieczeństwa „rozpatrzenie odpowiednich środków dla zapobieżenia sytuacji, która może wynikać, jeśli rząd odpowiedzialny pragnieniem narodu nie zostanie w odpowiednim czasie utworzony w Hiszpanii”, został przyjęty 29 głosami przeciwko 8, przy 11 wstrzymujących się od głosowania (wśród nich Anglia i Stany Zjedn.).

Natychmiast po przyjęciu przez ONZ rezolucji zalecającej Narodom Zjedn. wycofanie swych ambasadorów i posłów z Madrytu, premier re-

publikańskiego rządu hiszpańskiego, Jose Giral oświadczył przedstawicielowi AFP: „Jestem niezmiernie rad z tego pierwszego zwycięstwa nad reżimem Franco”.

Ambasador R. P. u króla Jerzego VI

LONDYN. 14.12. PAP. Dnia 13 grudnia r. b. ambasador RP w Londynie Jerzy Michałowski wręczył listy uwierzytelniające królowi Jerzemu VI. Po przyjęciu listów uwierzytelniających król Jerzy VI odbył z ambasadorem Michałowskim dłuższą rozmowę, po czym ambasador przedstawił królowi personel dyplomatyczny ambasady.

Danina Narodowa

Do dnia 13 b.m. dobrowolne ofiary i przedterminowe wpłaty, dokonane na Daninę Narodową osiągnęły na terenie całego województwa lubelskiego sumę 15.400.000 złotych. W dniu wczorajszym PRZEDTERMINOWO WPLACILI w Urzędzie Skarbowym w Lublinie: Szalak Czesław — 30.000 zł., Szalak Teofil — 30.000 zł., Baran Z i J. 28.000 zł., Łuszczewski Klementyna 28.600 zł., Cieślinski Stanisław 55.000 zł., Murak Jan 26.600 zł., Skoczkowski Teofil (Zemborzyce) 30.000 zł., Derkaczew Józef 12.200 zł., Szaniawska Anastazja 15.000 zł., Szumińska Felcja 23.400 zł., Koniecki Stefan 14.400 zł., Gałtfit Stanisław 10.000 zł., Kolasa Jan 10.000 zł., Kowalski Henryk 12.000 zł., Metus Ewa 10.000 zł., Józwiakowska Anna 10.000 zł.

Siedziba ONZ w Nowym Jorku

NOWY JORK. 14.12. PAP. Komisja ONZ do sprawy stałej siedziby tej organizacji uchwaliła w czwartek wieczór zalecenie by Generalne Zgromadzenie przyjęło ofiarowaną przez fundację Rockefellera posiadłość w Nowym Jorku jako stałą siedzibę ONZ. Posiadłość zaofiarowana przez fundację Rockefellera znajduje się w centrum Nowego Jorku.

Nehru nie tai swego rozczarowania

LONDYN. 14.12. Agencja Reutera donosi z New Delhi, że wiceprzewodniczący indyjskiego rządu tymczasowego Pandit Nehru wygłosił na posiedzeniu zgromadzenia konstytucyjnego przemówienie, w którym nie taił pewnego rozczarowania z przebiegu konferencji z rządem brytyjskim w Londynie. Wspominając o napotkanych trudnościach, Pandit Nehru zaznaczył, iż nie poddaje w wątpliwość dobrej woli rządu brytyjskiego, lecz trudność polega na tym, iż Brytyjczycy nie posiadają dość wyobraźni, aby zrozumieć naród indyjski. Jedyną drogą, jaką można pozyskać zaufanie narodu indyjskiego — to przyjazna

współpraca i dobra wola. Próby narzucania obcej woli natrafiają zawsze na sprzeciw i niechęć.

Blum konferuje

PARYŻ. 14.12. API. Nowy premier francuski, Leon Blum, przeprowadził wczoraj w nocy obrady z przywódcami parlamentarnymi w sprawie utworzenia nowego rządu. W kołach paryskich panuje przekonanie, że Blum zamierza pozostawić tekę ministra spraw zagr. w rękach Bidaulta i podobno zwrócił się już do niego z tą propozycją.

Polski Związek Zachodni wobec wyborów

W Poznaniu odbyła się dwudniowa konferencja programowa Polskiego Związku Zachodniego, dla spraw społecznego działania na Ziemiach Odzyskanych i dla Ziemi Odzyskanych, z udziałem działaczy PZZ oraz czołowych przedstawicieli b. Związku Polaków w Niemczech, byłej Gminy Polskiej w Gdańsku i polskiej ludności autochtonicznej, którzy zjechali się w ilości 200-tu osób ze wszystkich stron Ziemi Odzyskanych.

Rozpatrując aktualną sytuację polityczną w związku ze zbliżającymi się wyborami, zgromadzeni działacze autochtoniczni powzięli zgodnie z wnioskami Komisji Politycznej następującą uchwałę:

Konferencja przedstawicieli ludności autochtonicznej Ziemi Odzyskanych oraz działaczy b. Związku Polaków w Niemczech i b. Gminy Polskiej w Gdańsku, stwierdza, że zwycięstwo polityki demokracji polskiej, w szczególności zaś zawarcie sojuszu polsko-radzieckiego umożliwiło realizację celów wysuwanych od 25-ciu lat przez Polski Związek Zachodni i polską ludność autochtoniczną Ziemi Odzyskanych, a mianowicie: oparcie granicy Polski Zachodniej na Odrze, Nisie Łużyckiej i Bałtyku oraz powrót do ojczyzny po wiekach niewoli — polskiej ludności autochtonicznej.

Stojąc na stanowisku, że utrwalenie władzy demokratycznej w Polsce stanowi najpewniejszą gwarancję utrzymania po wieczne czasy naszej granicy zachodniej, konferencja wzywa ogół polskiej ludności autochtonicznej na Ziemiach Odzyskanych do głosowania w nadchodzących wyborach na listę Bloku Stronnictw Demokratycznych.

Jednocześnie konferencja zwraca się do Bloku Stronnictw Demokratycznych o zagwarantowanie polskiej ludności autochtonicznej odpowiedniej liczby mandatów w Sejmie Rzeczypospolitej oraz o realizację w tymże Sejmie postulatów polskiej ludności autochtonicznej, zmierzających do ścisłego zespolenia jej z całym narodem polskim.

Umierało 60 kobiet dziennie

BERLIN, 14.12. PAP. Na procesie przestępców z Ravensbrück składała zeznania jako świadek obywatelka austriacka, Hermine Salvini. Jak wynika z jej zeznań, w obozie umierało 60 kobiet dziennie. Salvini pracowała w biurze obozu i wydawała numery więźniom. Ostatni numer, wydany przed wyzwoleniem sięgał cyfry 123 tysięcy. W roku 1944 śmiertelność wynosiła 160 — 180 osób miesięcznie, ale już w roku 1945 wzrosła do 40—60 osób dziennie.

Rooks następcą La Guardii

WASZYNGTON, 14.12. API. Gen. Lowel Rooks został wybrany na stanowisko dyrektora UNRRA na miejsce ustępującego La Guardii.

W. Brytania odwołą ambasadora z Hiszpanii?

LONDYN, 14.12. Londyńskie koła miarodajne podały do wiadomości, że brytyjskie ministerstwo spraw zagranicznych zastanawia się obecnie nad sprawą odwołania z Madrytu ambasadora brytyjskiego; Sir Victora Malleta. Dotychczas nie powzięto jeszcze decyzji w tej kwestii.

Komitet rozbrojeniowy ONZ

FLUSHING MEADOWS, 14.12. API. — Komitet Rozbrojeniowy, wyłoniony przez ONZ, po czterogodzinnej sesji przyjął jednogłośnie ostateczny tekst projektu rezolucji, która zostanie przedłożona komisji politycznej i sesji plenarnej Zgromadzenia Generalnego. Tekst opracowano w oparciu o zasadę reglamentacji i powszechnej redukcji zbrojeń. Komitet redakcyjny opracowywał tekst projektu w prze-

ciągu 3 dni. Rezolucja zawiera główne idee, mające służyć za punkt wyjścia dla osiągnięcia redukcji zbrojeń i sił zbrojnych. Przewidziany jest również system kontroli i inspekcji.

Radzie Bezpieczeństwa powierzy się przygotowanie traktatów względnie konwencji, które określą uprawnienia i statut systemu kontroli międzynarodowej, funkcjonującej Rady. Komisja energii a-

tomowej ma przyspieszyć swe prace, leś obecna rezolucja zasadniczo nie zmienia nic w atrybucjach, które zostały jej przyznane przez Zgromadzenie w Londynie. Narody Zjednoczone muszą oddać do dyspozycji Rady Bezpieczeństwa swe siły zbrojne, konieczne dla zachowania pokoju.

Komisja przyjęła również postanowienia, odnoszące się do stopniowego i równomiernego wycofania wojsk, stacjonujących na terytoriach byłych państw nieprzyjacielskich jak również w sprawie wycofania wojsk, znajdujących się na terytoriach członków ONZ bez ich zgody. Również zostanie przeprowadzona redukcja wojsk narodowych, jak i również na redukcja sił morskich.

Krytyka polityki Bevina w Bazylei

BERN, 14.12. PAP. Przewodniczący światowego kongresu syjonistycznego, dr. Leon Altman oświadczył, że silny ruch syjonistyczny powinien uzyskać poparcie międzynarodowe i jedyną realną polityką jest polityka dążąca do niezależnej Palestyny. Dr. Altman stwierdził, że polityka brytyjska w Palestynie dąży do poróżnienia Żydów z Arabami, oraz podkreślił, że nie ma konfliktu arabsko-żydowskiego, a jedynie konflikt pomiędzy Wielką Brytanią a Żyda-

mi. Zdaniem dra Altmana, polityka ministra Bevina wobec Palestyny jest częścią jego ogólnej polityki, której przykładami są Hiszpania, Grecja i wiele innych państw.

Echa wydarzeń w Padwie

RZYM, 14.12. Korespondent PAP, donosi, że w Padwie panuje nadal na pięta sytuacja. Dowództwo angielskie wydało komunikat, że wojska angiel-

skie będą okupowały Padwę o ile nie ustąpią się powtórzyć.

Rada miejska wysłała telegram do rządu włoskiego w Rzymie oraz manifest do ludności. Związki zawodowe ogłosiły odezwę, w której stwierdzają, że pełną winę za wydarzenia ponoszą żołnierze angielscy.

Prasa włoska donosi, że również w Neapolu doszło do zaisk między żołnierzami brytyjskimi i Włochami.

Rozmowy posła Rusinka w Pradze

PRAGA, 14.12. PAP. Generalny sekretarz Komisji Centralnej Związków Zawodowych, poseł K. Rusinek przeprowadził rozmowy z przedstawicielem czeskich związków zawodowych posłem Erbanem na temat wpływów organizacji zawodowych na gospodarczą i socjalną politykę frontu narodowego w Czechosłowacji.

Pos. Rusinek opowiedział się za projektem zorganizowania konferencji naczelnych rad związków zawodowych 8 państw środkowej i południowo-wschodniej Europy, pod protektorem Światowej Federacji Związków Zawodowych. Polskie związki zawodowe, które w tej konferencji wezmą udział życzyłyby so-

bie jednak, aby w programie jej znalazł się również problem denazyfikacji Niemiec.

Dodatkowe pociągi w okresie świątecznym

Ministerstwo Komunikacji przewidując wzmożone przejazdy w okresie Świąt Bożego Narodzenia postanowiło uruchomić następujące pociągi dodatkowe: pociąg pospieszny Warszawa — Gdynia przez Kutno, Toruń i Bydgoszcz, pociąg osobowy Warszawa — Łódź Fabr., pociąg osobowy Warszawa — Ostrołęka przez Małkiny i pociąg osobowy Warszawa — Olsztyn. Poza tym będą uruchomione pociągi świąteczne: z Katowic do Kiele i z powrotem oraz z Częstochowy do Poznania, zaś składy wszystkich po-

ciągów pasażerskich zostaną powiększone do norm maksymalnych.

Ponadto dla udogodnienia w okresie zimowym dojazdu do uzdrowisk i na teren narciarskie, wprowadzone będą zmiany i udogodnienia w kursowaniu pociągów. Pociąg pospieszny Warszawa — Kraków przez Warzę — Radom będzie z dn. 15.12 aż do odwołania przedłużony do Zakopanego. Na linii Warszawa — Kudowa Zdrój przez Łódź, Wrocław, Kłodzko do dn. 16.12 do odwołania z wyjątkiem dni 24 i 25.12 uruchomiony zostanie dodatkowy pociąg pospieszny.

Trochę zieleniny i klatka

Hodowla zwierząt futerkowych, która jest u nas bardzo słabo rozwinięta, posiada olbrzymie znaczenie tak dla państwa, jak i dla samego hodowcy. Warto przypomnieć, że przed wojną wydawaliśmy duże sumy na sprowadzenie skór z zagranicy, czy to surowych, czy wyprawionych.

Korzyści, jakie odnosi hodowca, są bardzo duże przy małym nakładzie pracy. Głównie mówi się o hodowli królików. Z królika mamy sze reg korzyści: mięso, skórę oraz z niektórych ras — wełnę, wkład zaś jest niewielki: trochę zieleniny, klatki umieszczone w miejscu oświetlonym i z dostępem świeżego powietrza — to wszystko, a wielka płodność królików jest gwarancją powodzenia. Najwięcej kłopotu jest naturalnie z odpowiednią wyprawą skórki, aby nie straciła ona swojej dość wysokiej wartości (obecnie cena wolnorynkowa skórki króliczej wynosi ponad 200 zł.). Jednak i na to jest rada. Istnieje instytucja pod nazwą Centrala Skór Surowych, która posiada agencję swoje we wszystkich powiatach, a rozporządza fachowymi instruktorami. Instruktorzy ci każdemu chę-

nie wyjaśnią, jak należy postępować, by z hodowli osiągnąć możliwie największe korzyści.

Gdy podniesiemy hodowlę zwierząt futerkowych, będziemy posiadać własne krajowe futra, nie gorsze od zagranicznych, a napewno o wiele tańsze. (LL.)

Pocztą lotniczą Warszawa — Berlin

W Berlinie ogłoszono komunikat władz sojuszników o zamierzonym podjęciu regulacji pocztowej komunikacji lotniczej z Warszawy do Berlina. Według planu, który ma być uzgodniony z władzami polskimi, samoloty mają dostarczać pocztę z Warszawy trzy razy na tydzień, a mianowicie: we wtorki, czwartki i soboty.

Obrót pocztowy dozwolony będzie tylko w jedną stronę, a mianowicie z Warszawy do Berlina, gdzie korespondencja rozdzielana będzie przez pocztę niemiecką i dostarczana do wszystkich 4 stref okupacyjnych.

Danina Narodowa utrwali granice nad Odrą i Nysą

Von Rundstedt przed sądem

LONDYN, 14.12. API. Feldmarsz. von Rundstedt, dowódca niemiecki, który na Boże Narodzenie 1944 r. rozpoczął w Ardenach kontrofensywę, będzie zapewne pierwszym z niemieckich wyższych oficerów, którzy staną przed sądem w serii procesów przygotowywanych obecnie przez prawników amerykańskich.

Zgęszczone powietrze przyczyną katastrofy

LONDYN, 14.12. Z kół miarodajnych komunikują, że zbadano już przyczyny katastrofy samolotu o napędzie rakietowym, który leciał z szybkością blisko 1.120 km. na godzinę. Brytyjskie koła lotnicze są zdania, że padł on ofiarą zgęszczonego powietrza, które wytwarza się dokoła przedmiotu poruszającego się na dużej wysokości z szybkością około 1.144 km. na godzinę.

Warszawa odzyska pomnik ks. Józefa

Jak wiadomo, warszawski pomnik ks. Józefa Poniatowskiego dłuta Thorwaldseny zniszczyli Niemcy. Przed Grobem Nieznanego Żołnierza pozostał jedynie kamienny postument. Należy się jednak spodziewać, że już w najbliższym czasie Stolica odzyska swój tak charakterystyczny zabytek. Mianowicie rząd duński i zarząd miasta Kopenhagi (Thorwaldsen był — jak wiadomo — Duńczykiem), postanowiły wykonać odlew pomnika ks. Józefa Poniatowskiego i ofiarować go Warszawie.

Z POWODU NAWAŁU AKTUALNEGO MATERIAŁU ODCINEK POWIEŚCIOWY UKAŻE SIĘ W DNIU JUTRZEJSZYM.

Pracownicy UMCS obradują

W Lublinie powstał pierwszy na terenie kraju Związek Zawodowy Pracowników Szkół Wyższych i Instytutów Naukowych, który przejawia ożywiającą działalność.

Wczoraj odbyło się zebranie członków Związku, którego celem było zobrazowanie dotychczasowych osiągnięć oraz planów na przyszłość.

Rektor UMCS prof. Raabe udekorował pracowników administracji i niższych funkcjonariuszy Uniwersytetu Krzyżami Zasługi, nadanymi im przez Krajową Radę Narodową.

Po otwarciu zebrania przez przewodniczącego Związku prof. Stelmasiaka, prof. J. Parnas wygłosił referat na temat organizacji ruchu zawodowego na terenie szkół wyższych i instytutów naukowych.

Po prof. Parnasie zabral głos przedawiciel OKZZ, oświadczając, iż Centralna Komisja Związków Zawodowych uchwaliła włączyć Związek Zawodowy Pracowników Naukowych do Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskiego jako odrębną Sekcję Pracowników Wyższych Uczelni.

Z kolei prof. Stelmasiak odczytał sprawozdanie z prac ustępującego

Zarządu, który kładł nacisk głównie na: usprawnienie swojej pracy, organizację czasów dla pracowników, ich stan zdrowotny, uzyskiwanie przydziałów, uruchomienie kasy pożyczkowo - zapomogowej, organizację pomocy lekarskiej, sprawę mieszkaniową i podwyżkę uposażeń.

Następnie mgr. Wroński, wiceprzewodniczący Związku, przedstawił plan pracy na rok przyszły. Uwzględnić należy przede wszystkim dalszą

poprawę bytu materialnego pracowników, szczególnie tych, którzy nie otrzymują dodatku naukowego. Ważny jest również rozwój kasy pożyczkowo - zapomogowej, organizacja kursów dokształcających dla personelu uniwersyteckiego, umożliwienie wyjazdu za granicę ludziom nauki oraz uregulowanie spraw mieszkaniowych pracowników Uniwersytetu.

Wyborem nowego Zarządu zakończono obrady. (L.)

Ubezpieczenie młodzieży szkolnej

Nawet najbardziej troskliwa opieka nad młodzieżą szkolną ze strony władz szkolnych, opiekunów i rodziców nie może zapobiec powstawaniu przypadków. Zajęcia szkolne, szczególnie w szkołach zawodowych, przy nauce warsztatowej — styczność z maszynami, prace w laboratoriach fizycznych i chemicznych, a nawet droga do szkoły i spowrotem — grożą przypadkiem. A przecież nie wszyscy rodzice i opiekunowie mają środki na to, by w razie nieszczęśliwego przypadku ponieść koszty leczenia i

utrzymania dziecka — kaleki. Dlatego też ubezpieczenie młodzieży szkolnej od przypadków, tanie i dostępne dla wszystkich, które jest w stadium realizacji i którym zajmie się Powiatowy Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, powinno znaleźć pełne zrozumienie nie wśród społeczeństwa. Zakres tych ubezpieczeń jest szeroki, np. na terenie szkolnym (w budynku, na dziedzińcu), ubezpieczenie poza szkołą lub w drodze do szkoły, bez względu na środek lokomocji, z wyjątkiem jedynie motocykla i samolotu. (H.)

Konwojenci skradli 1000 kg cukru

Pracownik Spółdzielni „Spółem” w Rzeszowie, Franciszek M., udał się do Rejowa po odbiór cukru dla spółdzielni. Cukier w ogólnej ilości 30 ton załadowano do dwóch wagonów. Franciszek M. wraz z dwoma konwojentami, Wojciechem S. i Stanisławem M., „opiekował” się przez całą drogę transportem.

30-letni proces o spadek po sultanie

Po śmierci sultana Abd el Hamida, którego posiadłości znajdowały się w Libanie, Syrii, Iraku, Palestynie i innych krajach, wchodzących przed pierwszą wojną światową w skład t. zw. Wielkiej Porty, a których wartość wynosiła ok. 4 miliardów dolarów, do spadku pretendowało 18 jego sukcesorów. Proces spadkowy ciągnie się już przeszło 30 lat przed różnymi trybunałami krajów wschodu. Spośród pretendentów do sukcesji po sultanie największe szanse ma księżniczka Naale Sultan.

Obecnie przed Trybunałem w Said wznowiono proces cywilny o sukcesję po sultanie, dotyczący jedynie posiadłości w Libanie. (H.)

Przed Dęblinem konwojenci rozpoczęli sprzedaż cukru, co było ułatwione, ponieważ cukier znajdował się w workach 50 kg. Na trasie między Dęblinem a stacją kolejową Jastrzęb do wagonu, gdzie znajdowali się konwojenci, przyszedł kierownik pociągu, przynosząc ze sobą wódkę. W czasie picia złodzieje umówili się, że sporządzą fikcyjny protokół o napadzie na pociąg i w ten sposób ułatwią sobie dalszą sprzedaż cukru. Po przybyciu do Jastrzębia kierownik pociągu, maszynista oraz konwojenci udali się do dyżurnego ruchu, który sporządził protokół o napadzie. Za podpisanie fałszywego protokołu kolejarzy otrzymali po 100 kg cukru.

W dalszej drodze konwojenci już bez żadnych skrępowań sprzedawali cukier na każdej stacji. Po przybyciu na miejsce stwierdzono, że w transporcie brakuje przeszło tona cukru. Wszczęte natychmiast dochodzenie wykryło szczegóły kradzieży.

8 złodziei w niedługim czasie stanie przed Wojskowym Sądem Obwodowym DOKP. (L.L.)

Pracownicy Inst. Społecznych w Bloku Demokratycznym

Plenum Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Instytutu Społecznych na posiedzeniu odbytym w dn. 8 grudnia rb. jednomyślnie uchwaliło m. in., co następuje:

Zarząd Główny ZZPIS w pełni akceptuje uchwałę Komisji Centralnej Związków Zawodowych z dn. 4 grudnia 1946 roku o wejściu do Bloku Stronnictw Demokratycznych i Zw. Zawodowych, zgłasza swój akces do Bloku i wzywa ogół pracowników instytucji społecznych do czynnego poparcia kampanii wyborczej.

Otwarcie Domu Rzemieślniczego w Radzynie

W Radzynie odbyło się uroczyste otwarcie i poświęcenie Domu Rzemieślniczego. Dom Rzemieślniczy, ufundowany przez rzemiosło pow. radzyńskiego, mieści w sobie biura Pow. Związku Cechów i poszczególnych Cechów oraz świetlicę. Skupia się w nim życie kulturalne, towarzyskie i urzędowe rzemiosła radzyńskiego.

Otwarcie nastąpiło w obecności przedstawicieli duchowieństwa, rzemiosła miejscowego, oraz władz rzemieślniczych w Lublinie.

Wyrok w procesie sprawców katastrofy

Sąd Wojskowy PKP w Łodzi ogłosił wyrok w procesie sprawców katastrofy kolejowej, która miała miejsce na stacji Łódź Kaliska. Wyrokiem Sądu Karimierz Swierczyński, dyżurny ruchu st. Łódź Kaliska — karany został na 10 lat więzienia, osk. Stefan Bidna, nastawniczy posterunku „Retkinia” — na 8 lat więzienia, Albert Frankiewicz, nastawniczy st. Łódź Kaliska — na 4 lata więzienia, Sabina Kluskówna, telegrafistka tej stacji — na 3 lata więzienia z zawieszeniem na okres 2 lat. Oskarżonych: Zdzisław Maszewski, Jana Hladiuka i Władysława Jaworskiego Sąd uniewinnił. (H.)

MKS — wielka estetka

Prace nad budową nawierzchni przy garażach MKS-u dobiegają końca. Teraz autobusy nie będą grzęzły już w błocie, jak to dotąd się działo, ponieważ wjazd na teren garażu jest obecnie gładko zabrukowany. Jeszcze tylko usunąć trochę brudu i wszystko będzie w porządku.

Stacja autobusowa MKS-u

Wysiadając z autobusu MKS-u przy ul. Godebskiego, z niemałym zdziwieniem spostrzegłem stojącą przy chodniku drewnianą budkę. Okazało się, że jest to jedna z zapowiadanych przez Dyрекcję Komunikacji stacyjek na końcowych przystankach.

Obecnie pasażer, czekający pół godziny na samochód, będzie zasłonięty od wiatru, deszczu, a częściowo i zimy. Kiosk z gazetami i ewentualnie gorąca herbata, na który przewidziano miejsce przy stacji, skróci i umili pasażerom długie chwile oczekiwania.

Druga taka stacyjka jest w budowie koło Cukrowni. (L.L.)

Zamość — twierdza, dzieło Bernarda Moranda

II.

Właściciel miasta Jan Zamoyski w czasie studiów we Włoszech nawiązał tam szerokie znajomości. To też z łatwością znalazł kandydata na konstruktora i twórcę miasta — rezydencji, którym stał się Bernardo Morando, inżynier — architekt, rodem z Padwy. Brak bliższych wiadomości biograficznych o Bernardzie Morando zaciemnia postać inżyniera — artysty, powołanego przez Jana Zamoyskiego do realizacji wielkiej koncepcji budowy nowego Zamościa, miasta — twierdzy.

Bernard Morando

powodowany okresem pełnego rozwoju obwarowań i planowania miast włoskich — nowe miasto Zamość tworzył pod względem fortyfikacyjnym, urbanistycznym i architektonicznym, według form włoskich połowy XVI wieku. Stąd

też budowa Zamościa — twierdzy — dzięki swym cechom charakterystycznym otrzymuje nazwę systemu włoskiego. Zamość pomyślany został jako organizm sprzężony, w którym złączono dwa zasadnicze elementy: zamek — miasto.

Zamek z miastem

ujęty obwodem fortyfikacyjnym nie był traktowany jako wydzielona cytadela, posiadał jednak własne obwarowania o charakterze obronno — dekoracyjnym, typowym dla zamków polskich w XVI wieku. Był to bowiem czworobok murów z dwiema narożnymi asztalami i osiowo umieszczoną bramą, otaczający obszerny dziedziniec. Brama zamkowa stanowiła ważny punkt w kompozycji całości, jako punkt wspólny dla osi zamku i miasta. Główną oś miasta zaznaczono ulicą przebiegającą przez całe miasto i zakończoną

na linii czołowej bastionu. Osiowa ulica ta (obecnie 3-go Maja) przecina środek głównego, centralnie położonego rynku, przebiegając z zachodu na wschód. Oś poprzeczną układu zaznaczono ulicą 1-go Maja i Wyspiańskiego, przy której symetrycznie rynek głównego mieści się dwa rynki mniejsze: północny — Solny i południowy — Wodny. Widzimy w kompozycji miasta charakterystyczne włoskie rozwiązania, utrwalone jeszcze bardziej symetrią i podzieleniem, które nie tylko otaczają rynek, lecz przebiegają przyległymi ulicami.

Całe miasto

obwarowane. Wal obwodowy miasta — twierdzy posiadał oskarpowanie pełne — na całą wysokość wału — przedpiersia. Wysokość oskarpowania wynosiła średnio 10,5 m, w tym wysokość przedpiersia 1,70 — 2,00 m. Grubość wału skarpowego wynosiła od 1,20 — 1,80 m. Część wewnętrzna przedpiersia, jak również droga wałowa były zielenne, przy czym w niektórych częściach

istniało również oskarpowanie wewnętrzne drogi wałowej. Mury oskarpowania wałów pochylone były nieco do wnętrza; górą przebiegał kamienny kordon wzdluż całej linii przewodniej. Bramy wjazdowe były trzy: Szerbrzeska, Lubelska i Lwowska.

jest kompozycyjnie i celowo pod względem komunikacyjnym powiązany z rozmieszczeniem bram fortecznych: bramy Lubelska i Szerbrzeska są umieszczone symetrycznie względem kompleksu ramkowego, brama zaś Lwowska znajduje się w wylotu ulicy Staszica, przebiegającej przez całe miasto w południowej części rynku i posiadającej do dziś dnia znaczenie głównej arterii miejskiej Zamościa.

Wszystkie elementy fortyfikacji oraz kompozycja miasta Zamościa wykształciła na pełną przynależność architektoniczną i inżynierską umiejętności Moranda do włoskiego środowiska połowy XVI wieku.

Fr. Grzesiak, Zamość.

Z cyklu: „Zabytki Lubelszczyzny” 4.

Panteon w Puławach

Sztuka

antycznej Grecji i starożytnego Rzymu stworzyła tego rodzaju arcydzieła, czy to w dziedzinie architektury, czy rzeźby, że do dziś są one niedoścignutymi ideałami, a przez stulecia były ożywym źródłem sztuki europejskiej. Pierwszy nawrót do wzorów świata antycznego — to renesans włoski z XIV wieku. Pomimo swe go pochodzenia jest on od początku tak swoisty i oryginalny, że stwarza całą epokę i rozrasta się w potężne drzewo sztuki odrodzenia, rozgałęziające się potem w epoki baroku i rokoka. I znów gdy formy architektoniczne w środkowej Europie giną pod brzemieniem rzeźby i ornamentu, gdy są chorobliwie wątłe i powyginane — wyrzela jak promień światła pomysł Sofflot'a, który buduje w Paryżu 1751 r. kościół św. Genowefy, obecny Panteon. Jest to fronton greckiej świątyni z kolumnadą i tympanonem. Resztę dostosowano do wymagań epoki i przeznaczenia. Powtarza się on echem w stylu Ludwika XVI, a w Polsce w budynkach epoki Stanisława Augusta.

Wypadki polityczne i przewroty społeczne mają kolosalny wpływ na sztukę.

Rewolucja francuska 1789 r., kariera Napoleona, czasy konsultatu i wreszcie ogłoszenie pierwszego cesarstwa francuskiego, jednocześnie wyprawa egipska — stwarzają potężny rozdział sztuki, w którym wpływy Egiptu i Rzymu cesarów odegrały olbrzymią rolę. Jeszcze przed ogłoszeniem cesarstwa, w 1804 r. mody damskie i formy architektoniczne wzorują się na świecie klasycznym. Cała Europa zostaje wówczas zasypiana gmachami, kościołami i teatrami, giełdami i pałacami możnowładców, nawet miejskimi kamienicami o formach architektury rzymskiej. Mamy z tych czasów nie kończące się kolumnady, łuki triumfalne, świątynie...

Jeden z potężnych polskich magnatów, mąż bardzo światły i uczony **Ks. Adam Czartoryski**

tonaty ze słynną Izabellą z Flemingów, przenosząc się całym dworem z Warszawy do Puław i zakładając tam

swą siedzibę, nieomal królewską, a kuźnię, nauki i myśli polskiej, zaczął przyozdabiać i rozbudowywać niewielki zameczek, położony na stromym i wysokim brzegu Wisły, wśród starego parku. Przeznaczono pośpiesznie francuski ogród w sentymentalne, a później romantyczne ustronie. Stawiano w parku przeróżne budowle, grobowce, grotty, pawilony.

Dzięki fantazji i bogactwu jednego człowieka, oraz dzięki jego kulturze powstał jeden z piękniejszych do dziś ogrodów w Polsce.

Na północnym krańcu wzgórza zamkowego, nad drogą wiodącą dziś do mostu, a niegdyś do przewozu, wzniesiono w 1803 r. kaplicę pałacową, poświęconą pamięci matki fundatora, ks. Zofii z Sieniawskich Czartoryskiej. Kaplica ta musiała być w duchu epoki, modna.

Srowadzony więc z Warszawy architekt imię pan Aigner, projektuje ni mniej ni więcej, tylko mały rzymski Panteon. Pierwowzór — to potężny gmach sprzed dwóch tysięcy lat, okrągły, z jednym oknem w górze, o sklepieniu kasetonowym, z wielką kolumnadą na froncie.

Kościół puławski

jest również okrągły, ma portyk o 8 kolumnach, okno w górze. Lecz kopuła ma jedynie malowane kasetony. Prócz otworu w górze są jeszcze górne okna boczne, bowiem nasz klimat nie daje takiego natężenia światła co wło-

ski. Odbiega też wewnątrz od pierwowzoru przez kolumnadę podtrzymującą galerię dookoła, tem nie mniej jest przepięknym dziełem sztuki architektonicznej, o ślicznych proporcjach, monumentalnej sylwecie, przy całej lekkości budynku, jednym słowem cacko z początku XIX wieku, fantazja pełna uroku i wysokiej klasy artystycznej. Jest to jeden z cenniejszych zabytków architektonicznych w Polsce.

Zeszczepony przed wojną pomalowaniem na olejno kamiennych kolumn wewnętrznych, oraz ustawie-

niem niby gotyckiego ołtarza, wreszcie uszkodzony bombą niemiecką w 1939 roku, która rozbiła cztery kolumny portyku i rękami okupantów, którzy zdarli miedziane pokrycie kopuły — dziś wraca do pierwotnego stanu. Już stoja odbudowane kolumny z szydlowieckiego kamienia i dźwignięto portyk, uwieńczony z żelaza wykutym krzyżem. Na razie przewizorycznie przykryto kościół blachą. W ciągu nadchodzącego roku odnowi się ściany wewnętrzne i odmaluje wnętrze, oczyści kolumny. Nowy ołtarz cofnięty do wnętrza, jak za czasów Czartoryskich, stanie się zapewne główną atrakcją kościoła.

Gdy jeszcze podrosną otaczające gmach włoskie topole, imitujące cyprysy włoskie, odbudowany i odnowiony Panteon puławski stanie się może najpiękniejszym zabytkiem ziemi lubelskiej.

Inż. Arch. Zygmunt Knothe
Konserwator

Co każdy musi wiedzieć o Daninie Narodowej?

Wojewódzka Komisja Obywatelska do spraw Daniny Narodowej przypomina, że zobowiązani do uiszczenia Daniny Narodowej korzystać mogą z 25 proc. bonifikaty. Dekret o Daninie Narodowej różni dwa rodzaje bonifikat, które jednak w żadnym wypadku nie mogą być przyznawane łącznie.

1-szy rodzaj bonifikaty

w wysokości 25 proc. wymierzonej Daniny przysługuje podatnikom pod. gruntowego, od nieruchomości i obrotowego, którzy subskrybowali w swoim czasie PPOK w wysokości, zleconej przez komitet Obyw. tej Pożyczki, i uiszcili w pełnej wysokości sumę subskrybowaną.

Prawo do tej bonifikaty nie przysługuje osobom, od których daninę ściągnięto w trybie egzekucyjnym.

Przyznanie bonifikaty (odpisanie 25 proc. z wymierzonej należności) następuje po uiszczeniu w terminie płatności Daniny Narodowej 75 proc. wymierzonej daniny, na wniosek zainteresowanej osoby, złożony do władzy powołanej do poboru daniny, a poparty łowodem, stwierdzającym wypelnienie obowiązku obywatelskiego PPOK w granicach, zakreślonych przez Komitet Obywatelski Pożyczki.

2-gi rodzaj bonifikaty

w wysokości 25 proc. wymierzonej Daniny przysługuje podatnikom podatku gruntowego, od nieruchomości i obrotowego (z wyłączeniem jednak podatników, opłacających podatek obrotowy w formie ryczałtu), pod warunkiem wpłacenia przed dniem 31 grudnia 1946 r. 75 proc. wymierzonej daniny.

Korzystanie z tej bonifikaty wyklucza stosowanie wobec zobowiązanych osób 50 proc. podwyżki daniny z art. 19 dekretu, która, w razie jej wymiaru, podlegać będzie odpisaniu na wniosek osoby zainteresowanej, złożony do władzy powołanej do poboru daniny.

Jeżeli wymiaru Daniny dokonano przy zastosowaniu ulgi z art. 17 dekretu (obniżenie w granicach do 20 proc. w wyjątkowych gospodarczo uzasadnionych przypadkach), władza powołana do poboru daniny anuluje ulgę z art. 17 w drodze zarządzenia przepisu stosownej kwoty.

Przyznanie bonifikaty (odpisanie pozostałych 25 proc. wymierzonej daniny) następuje na wniosek osoby zainteresowanej, złożony do władzy, powołanej do poboru daniny.

WOJ. KOM. OBYWATELSKA
DANINY NARODOWEJ
W LUBLINIE.

Pogrzeb Żydów ofiar zbrodni hitlerowskich

W niedzielę, dnia 16 bm. o godz. 11-oj odbędzie się pogrzeb ŻYDÓW, OFIAR ZBRODNI HITLEROWSKICH, EKSHUMOWANYCH NA MAJDANKU TATARSKIM.

Kondukt pogrzebowy wyruszy z domu przy ul. Lubartowskiej 8 na cmentarz żydowski przy ul. Unickiej w Lublinie.

Wzywa się wszystkich Żydów oraz ich społeczeństwo lubelskie do wzięcia udziału w tym najcięższym i najważniejszym obchodzie.

Komitet Pogrzebowy.

Fundusz Wyborczy PPS

Jako dalszy ciąg ofiar na Fundusz Wyborczy PPS wpłacają:

Koło PPS Cukrowni Lublin — 10.000 zł. — i wzywa do współzawodnictwa: Koło PPS Państwowego Monopolu Tytoniowego, Elewator-Młyn, Młyn Piaski. Dyrektor Naczelny Zjednoczenia Przemysłu Skórzanego Marian Borowicz odpowiadając na wezwanie wpłaca 1.000 zł. i wzywa Dyrektora Naczelnego Zjednoczenia Przemysłu Cukrowniczego ob. Wiszniowskiego, dyr. nac. Zjedn. Energetycznego Lubelskiego — ob. inż. Czerwińskiego o-

raz dyr. nac. Państwowego Monopolu Spirytusowego ob. inż. Wrzosa.

Towarzysz dyr. Chodkiewicz Kazimierz — 1.000 zł., wzywając dyrektorów Migdała, Hamera, Lenkiewicza, Karwowskiego, Henzoldta, Górskiego, Dagajewa, Budzińskiego L., Radajewskiego i Dąbrowskiego.

Tow. Pietrzak Leon — 500 zł. — wzywając tow. tow. Borowskiego W., Chodkiewicza Zygmunta, Króla, Kuśpita Jana, Wilkołka, Chodkiewicza Bogusława, Mościbrodzkiego Ed., Mościbrodzkiego Rom., Pajdowskiego M., i Lutz Stanisława.

Tow. Nowicki Władysław — 500 zł. — wzywając tow. tow. Kacprzaka Mieczysława, Małolepszą, Klajnert Różę, Kopeć Ryszarda, Stefaniak Jadwigę, Chmielewskiego, Zawisze, Pietrzaka, Kamolę Krystynę, Mordoch Danutę, Kossakowskiego Stefana. Tow. Henzoldt — 500 zł. — wzywając tow. tow. Drzewińskiego, Miłkowskiego, Kazanowskiego, Szewczyka Teofila, Kuśmiersza Hldefonsa, Nowaka Antoniego, Kacperskiego, Mazura Antoniego i Czerwonkę.

Tow. Kopeć Ryszard — 500 zł. — wzywając: ob. ob. kier. Brzezińskiego, Piasieckiego Miksa, Zagożdżona i Dudzica z Warsztatów Samochodowych PKP.

Przypominamy, że ofiary składa się w Redakcji „Gazety Lubelskiej” ul. 3-go Maja, od godziny 9-ej do godz. 12-ej.

Ze Stronnictwa Demokratycznego

Komitet Miejski Stronnictwa Demokratycznego w Lublinie zawiadamia, że w dniu 15.12.1946 r., o godzinie 11-oj odbędzie się w lokalu Kina „Apollo” Wice Przewodniczący, z udziałem Delegatów z Warszawy, Obecność członków Stronnictwa Demokratycznego obowiązkowa.

„Arcyszanki” opiekują się sierotami

Przed kilkoma dniami opisywaliśmy czyn uczennic Gimnazjum im. Unii Lubelskiej, które urządziły św. Mikołaja dla sierot w bursie przy ul. Grodzkiej. Jak się dowiadujemy, „uniki” nie były obojętne w swym zainteresowaniu biednymi dziećmi, pozbawionymi domu rodzinnego. Uczennice Gimnazjum Arciszowej zajęły się organizacją św. Mikołaja w Domu Dziecka nr 3 przy ul. Sierocy. Oprócz prezentów w postaci zabawek, książeczek i słodczy, dały tym dzieciom coś bardziej cennego — stworzyły im na kilka godzin atmosferę serdeczności, atmosferę domu rodzinnego, której brak tak dotkliwie odczuwają te maleństwa. Uczennice spędziły z dziećmi wieczór, śpiewając wraz z nimi piosenki, pawęzając i wciągając je do wspólnych zabaw.

Kontakt, nawiązany z sierotami, nie jest jednorazowy, ale przedzierzgnie się — mamy nadzieję — w stałą opiekę nad dziećmi, tym bardziej, że uczennice zapo-

wiedziały i wiejdziły w najbliższą niedzielę i przygotowują niespodziankę na święta w postaci wspólnej choinki. (H)

Ekshumacja pomordowanych

Określowy Komitet Opieki nad grobami bojowników o wolność w Lublinie uchwalił dokonać ekshumacji zwłok ofiar mordów hitlerowskich, pochowanych w męskich grobach na Lemszczyźnie przy ul. Obywatelskiej.

Ustalono następujący program uroczystości pogrzebowych.

Dnia 18 bm. o godz. 8-ej rozpocznie się ekshumacja zwłok, które przewiezione zostaną do kaplicy na cmentarzu przy ul. Unickiej.

Dnia 22 bm. o godz. 13-ej nastąpi przewiezienie zwłok z kaplicy do Katedry, gdzie J. E. ks. biskup dr Stefan Wyszyński odprawi egzechie. Po nabożeństwie nastąpi z udziałem władz i organizacji eksportacja zwłok na cmentarz przy ul. Unickiej.

Dnia 23 bm. o godz. 10-ej zostanie odprawiona żałobna msza św. w Katedrze.

Ruszają roboty „Lipowej”

Komitet Odbudowy Szkoły przy ul. Lipowej rozporządza obecnie funduszem w wysokości 1.012.902 zł. Z tego Tydzień Szkoły dał zł. 497.205, zaś 515.697 zł. uzyskano z ofiar społeczeństwa. Suma powyższa pozwala na rozpoczęcie robót.

Przygotowuje się również prace stolarskie. Przychodzi tu z pomocą Komitetowi Wojewódzki Wydział Odbudowy, oferując materiały budowlane po sztywnych cenach. Komitet zamierza oddać roboty przy budowie miejscowym firmom, ponieważ fundusze uzyskał od miejscowego również społeczeństwa. Otrzymał jednakże informacje z Jeleniej Góry o niższych na tym samym terenie kosztach stolarszczyzny. Kto zatem przyczyni się do odbudowy szkoły, zależy od naszych rzemieślników.

Nie lędzmy się jednak, iż zebrane do tej przez Komitet fundusze są całkowicie wystarczające. Komitet jest jeszcze uzyskanie 5 mil. złotych, co zrealizuje się przy zachowaniu zasad dobrowolnego rocznego opodatkowania się wszystkich

obywateli oraz przez urządzenie co kwartału Tygodnia Szkoły. Zbliżający się okres świąt i karnawału jest również dobrą okazją do składania ofiar na „Lipową”.

Ponieważ koszty odbudowy Szkoły wynoszą przeszło 20 mil. zł., a w budżecie miasta prelimitowano na ten cel 2½ mil. zł., konieczna jest dla wykończenia gmachu w roku przyszłym pomoc od Państwa w wysokości 15 mil. złotych.

Lubliniacy! zakończmy z ofiarnością — ofiarnie rozpoczęcie dzieła! (L.)

Uczyliśmy się chodzić...

Przed kilkoma tygodniami uczylimy się chodzić po ulicy. Trzeba przyznać, że jesteśmy w większości, niestety, złymi uczniami i chodzić po ulicy, a właściwie przechodzić przez jezdnię dotychczas nie umiemy.

Szczególnie daje się to zaobserwować na Placu Łokietka. Przechodnie skracają sobie drogę przez ten najruchliwszy punkt naszego miasta, przechodząc na skos. Marzą się w ten sposób na niebezpieczny wypadek, a szoferów wpędzają w chorobę nerwową.

Obiecywano nam, że po zakończeniu „szkółki” odbędzie się egzamin, których wynikiem będzie mandat karny. Na razie nie widać, aby sankcje te były kiedykolwiek i gdziekolwiek stosowane.

A szkoda, bo wtedy nareszcie nauczylibyśmy się chodzić, a co za tym idzie — zmniejszyłaby się ilość przypadków, spowodowana nieostrożnością przechodniów. (L. L.)

Jak walczą rzeszowiacy?

Dziś odbędzie się pierwszy w Lublinie mecz o drużynowe mistrzostwo Polski w halsie OM TUR PZL — Lublinianka.

Najmocniejszym punktem ósemki OM TUR PZL Rzeszów — niedzielnego przeciwnika pięściarzy jest niewątpliwie Kłaskowski w w. półciężkiej, który w ostatnim spotkaniu z CKS-em zmkautował w trzeciej rundzie Morawskiego.

Przeciwnik Barana Sudo (w. kogucia) i Szoentag (w. musza), to przede wszystkim technicy, którzy walczą raczej defensywnie. Doskonałym technikiem jest również Zak w w. piórkowej. Zwycięstwo rzeszowiaka nad Żurawskim budziło jednak pewne zastrzeżenia, ponieważ Żurawski zdobył wielką przewagę w ostatniej rundzie.

Gac w w. półśredniej po kontuzji nie

Pożar świetlicy

Onegdaj o godz. 8.50 wezwano Straż Pożarną na ul. Młyńską 7. Zapaliło się tam poddasze nad świetlicą młyna. Mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych, Straż szybko zlikwidowała pożar.

V Poranek Symfoniczny

W niedzielę, dn. 15 bm. o godz. 12-ej odbędzie się w sali Towarzystwa Muzycznego V Poranek Symfoniczny. Program obejmuje: część I. Szuberta — Uwertura do opery „Rosemunda”, Symfonia b-moll (Niedokończona); a) Allegro moderato, b) Andante con moto w wykonaniu orkiestry Filharmonii pod dy. Zygmunta Szczepańskiego. W części II-ej po Uwerturze do opery „Halka” Moniuszki w wyk. orkiestry Filharmonii wystąpi Maria Drewniakówna, która po sukcesach w Bułgarii i Jugosławii powróciła obecnie do kraju. Maria Drewniakówna wykona z towarzyszeniem orkiestry: Arię z op. „Halka” „Gdyby rannym słonkiem”, Cavatinę z op. „Halka”, „O mój maleńki” i „Prząśniczkę” Moniuszki. Na zakończenie orkiestra wykona Mazurę z op. „Halka” Moniuszki.

przyszedł jeszcze do siebie. Bednarczyk — „średni” przegrał z Bergiem b. wysoko. Nie wiemy wiele o Sowie (lekka) i przeciwniku Lisiaka Kwiatkowski.

Kierownikiem ósemki gości jest ich trener, ob. Matuszewski.

Ogólnie przewidujemy, że pięściarze lubelscy powinni mecz z mistrzem Rzeszowa wygrać i to w stosunku 11:5.

A Lublinianka?

Lublinianka wystąpi w następującym składzie: w. musza — Kordaś, w. kogucia — Baran, w. piórkowa — Chojna, w. lekka — Gajowiak I, w. półśrednia — Zieliński I, w. średnia — Siemion II, w. półciężka — Siemion I, w. ciężka — Lisiak.

Ostatnie treningi wykazały, że nad chłopcy są w dobrej formie.

Dziś na sali D. Z.

Godz.: 10-ta Cukrownia — Sygnal (siatka żeńska).

godz. 10.30 Unia — Garbarnia (siatka męska).

godz. 11-ta Lublinianka — AZS (siatka męska).

godz. 11.30 Cukrownia — Garbarnia (kosz męski).

godz. 16.30 Unia — Sygnal (kosz męski).

godz. 17.30 Lublinianka — HKS (kosz męski).

Kino Rialto

od poniedziałku 16 grudnia b.r. wyświetla znakomity film egzotyczny produkcji amerykańskiej p.t. „GUNGA-DIN”

W rolach głównych: Victor Mc. Lagen, Gary Grant, Douglas Fairbanks (jn.).

Nadprogram: Polska Kronika Filmowa Nr. 42/46. Początek seansów o godz. 14.00, 16.30 i 19.00. W niedzielę i święta początek pierwszego seansu o godz. 11.30.

MYDŁO

„SIEW”

w znanej jakości do nabycia we wszystkich sklepach

Fabryka:

Lublin, Przemysłowa 23

Tel. 36-23.

3129

Rejestracja wkładów

w Komunalnych Kasach Oszczędności

Posiadacze książeczek oszczędnościowych i rachunków bieżących (czekowych), tak z okresu przedwojennego, jak i okupacyjnego winni rejestrować swoje pretensje, przedstawiając równocześnie odpowiednie dowody (książeczki oszczędnościowe, wyciągi z rachunków). Caoby, które zarejestrowały swoje wkłady oszczędnościowe już wcześniej, nie potrzebują ponawiać rejestracji.

Ostateczny termin rejestracji upływa z dniem 31 grudnia 1946 roku.

Dokonanie rejestracji leży w interesie posiadaczy wkładów.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI
POW. LUBELSKIEGO W LUBLINIE
ul. Staszica 2

OGORKI kłose z znanej jakości

TERESPOLSKIE poleca

Państwowa Centrala Handlowa

Dział Spożywczy

6188

Lublin, Kapucyńska Nr 6.

Telefon 44-60

KAWA PRAWDZIWA

ziarnista palona oraz surowa zielona.

WINA w DUŻYM ASORTYMENTCIE

po cenach hurtowych

poleca

Państwowa Centrala Handlowa

Dział Spożywczy

6189

Lublin, ul. Kapucyńska 6. Telefon 44-60.

PALNIKI DO LAMP NAFTOWYCH LAMPY NAFTOWE

poleca

SKŁAD ARTYKUŁÓW GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ZBIGNIEW POLZ

LUBLIN, Plac Litewski 1

4625

tel. 31-80

MYDŁO

do mycia prania JAWA

PASTA

do obuwia JAWA

Dokonał jakości

„JAWA” Lub. Zakłady Chem. Jan Wawrzonek

LUBLIN, Przemysłowa 5 Telefon 29-41

Przedstawiciel: Litwiński, Lubartowska 8 telefon 26-25

Towary kolonialno-spożywcze

duży wybór PO CENACH HURTOWYCH

POLECA

Państwowa Centrala Handlowa

Dział Spożywczy

6190

Lublin, ul. Kapucyńska Nr 6.

Telefon 44-60.

MEBLE

Nowe
i używane

sypialnie — stołowe — kuchnie — łapczany

po cenach niskich poleca

Lublin, Zielona 5 tel. 22-22

5503

KRZESŁA- THONET

Teatry i kina

TEATR MIEJSKI

Dzisiaj i codziennie Teatr wystawia nowość repertuarową, graną po raz pierwszy w Polsce p. t. „Przyjaciel nadziei wieczorem”. Obsadę sztuki stanowi prawie cały zespół z dyr. A. Różyckim, Józefem Kondratem i świeżo pozyskaną artystką Teatru Łódzkiego Tamarą Pastawską na czele. Pozostałe role odtwarzają: S. Cybulski, Z. Mościcka, E. Ossowska, Z. Borkowski, M. Chmielarczyk, J. Klejer, L. Luszczewski, W. Michnikowski, J. Śliwa, W. Wacławski i L. Wołhejko.

Sztukę wyreżyserowała G. Błońska. Oprawę dekoracyjną skomponował J. Toronczyk. Początek przedstawienia codziennie o godz. 19-tej.

KINO „APOLLO” wyświetla film pt. „Panna bez posagu”. Nadprogram PKF 41. Dla młodzieży dozwolony od lat 18.

KINO „BALTY” wyświetla film pt. „Zamieć śnieżna”. Nadprogram: Kronika Filmowa PKF Nr 41/46 oraz Tygodnik pt. „Jedziemy na wczasy”.

Początek seansów: 14.45, 17, 19.15, w niedziele i święta dodatkowy seans o godzinie 12.30.

DYŻURY NOCNE APTEK:

Sobota, 14 grudnia: Krak. Przedm. 47, 1-go Maja 29, Krak. Przedm. 3, Kalinowiczowska 44.

Kalendarze

Wielki wybór kalendarzy i ścianek poleca SKŁAD

„DEWOCJONALII”

CZAKIERT Nowa 19.

5990

ZAKŁAD PRECYZYJNO — MECHANICZNY
STEFAN SŁAWEK

Lublin ul. Zamojska 14 tel. 26 — 24

Reperacja maszyn:

Biurowych i do Szycia

wymiana części z niemieckich na polskie,
oraz precyzyjne roboty tokarskie
SZYBKO FACHOWO

UWAGA!

SWIEZE DORSZE

po cenach ściśle hurtowych

poleca

Wiejska Centrala Handlowa

WŁ. IZYDOR WOZNAKOWSKI

Lublin, ul. Lubartowska 12 tel. 28-44

5944 L

Lubelska Hurtownia Żelaza
i Artykułów Rolniczych

„ZEL-ROL” Sp. z o. o.

LUBLIN, ul. Lubartowska 6, tel. 58-37, 29-34

Zawiadamia o nadejściu nowych transportów:

Kołanek i rur do piecyków oraz kotłów ocynkowanych

6163

FIRMA „STANGARD”

Lublin, Lubartowska 13.

Telefon: 40-94

SKUPUJE

kalafonię, tłuszcze, wosk,
parafinę, oleje itp.

2772

„MEBLE”

szafa 3-drzwiowa, toaleta, stolik pod radio, kredensy, szafki kuchenne, szafy dwudrzwiowe z lustrem, stół, parawany itd. Tanie. Zamojska 3, wejście po schodach w dół. 6215

Fenomen
Świata!

Światowej sławy
jasnowidz-
Psychografolog
zduńmiewająco
przepowiada.

Nadeślij pytania datę urodzenia. 50 zł tylko
przek. poczt. — Odpowiedzi indywidualne — ana-
lizy metoda grupowa. Horoskopy płatne. Podzię-
kowania z całego świata — Adresować: B. Vapuro,
Katowice, Skrzynka pocztowa 376.
UWAGA! Na osobistych przyjęciach Vapuro
odgaduje imiona, nazwiska, datę urodzenia
numery, oraz przepowiada przyszłość. 6133

PENICILINA I WSZELKIE
LEKARSTWA z AMERYKI

w 10 dni

6062

Placisz do trzech tygodni i przysyłasz w USA,
aby przysłał ci Wam przez amerykańską firmę
koncesjonowaną

American Chemical Aid Company

S. 1807, dep 99

505-5 th. Ave, New York City USA

Korespondencja również w języku polskim.

Wytwórnia Kamieni Młyńskich
i Sprzedaż Artykułów Technicznych

„CENTROMLYN”

LUBLIN, 1-go MAJA 53. Tel. 12-26

POLECA: Kamienie młyńskie wszelkich
rozmiarów, maszyny, gazę młyń-
ską, pasy napędowe, siatki dr-
ciaste, gurtę, klingerit, żółta
kalkowa, i wszelkie artykuły
młyńskie i techniczne.

FABRYKA: ul. Przemysłowa Nr 15

BIURO: ul. 1-go Maja 53 m. 4. Tel. 12-26

3125

OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA

OGŁOSZENIA DROBNE

OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA

KOMUNIKAT

Izba Skarbowa w Lublinie za-
wiadamia, że z dniem 12 gru-
dnia 1946 r. Urzędy Skarbowe w
Lublinie przystępują do wydawa-
nia subskrybentom obligacji Pre-
miowej Pożyczki Odbudowy Kra-
ju. Wydawanie obligacji będzie
trwało do dnia 20 grudnia 1946
roku włącznie.

1355 Izba Skarbowa w Lublinie

ZARZĄD

Miejska Rada Narodowa mia-
sta Lecznaj, powołuje lubartow-
skiego podaje do publicznej wia-
domości co następuje.

Miasto Lecznaj jest w posiadaniu
placu publicznego, stanowią-
cego własność m. Lecznaj, polo-
żonego w m. Lecznaj przy ulicy
1-go Maja, w granicach: od półno-
cy ul. 1-go Maja, od południa
ul. 3-go Maja, od wschodu ul. 3-go
Maja, od zachodu rzeka Wieprz,
od południa plac po spalonym do
m. Ob. Madzia Józefa, od wscho-
du ul. 3-go Maja, o powierz-
chni 2733,5 mtr. kw.

Powyzszy plac Miejska Rada
Narodowa sprzedaje w drodze
publicznej licytacji, z wyłączeniem
przeznaczeniem tegoż placu przez
nabywcę na budowę młyna i tar-
taku, poczynając od sumy wywo-
ławczej 85.000 zł. (słownie: o-
siemdziesiąt pięć tysięcy zł.).

Przetarg odbędzie się w m.
Lecznaj w dniu 28 grudnia 1946
roku w biurze Zarządu Miejskie-
go w m. Lecznaj, przy ulicy Plac
Kościuszki, w pierwszym termi-
nie o godz. 12-tej, w drugim ter-
minie bez względu na ilość na-
bywców o godzinie 14-tej.

Stawiający do przetargu winien
przed przystąpieniem okazać się
kwitem Kasy Zarządu Miejskie-
go na wpłacone wadium w sumie
5.000 złotych.

Nabywca po zakończeniu prze-
targu wpłaca do Kasy Zarządu
Miejskiego zgłoszoną sumę po po-
traceniu wadium.

Miejska Rada Narodowa m.
Lecznaj stawia warunek nabyw-
cy, że o ile po nabyciu placu w
terminie miesiąca od dnia naby-
cia nie przedstawi Miejskiej Ra-
dzie Narodowej m. Lecznaj zezwo-
lenia wydanego przez Lubelski
Urząd Wojewódzki w Lublinie —
Wydział Przemysłowy na prawo
budowy młyna, oraz zatwierdzo-
nych planów budowy, nie wejdzie
w posiadanie nabytego placu, a
wpłacona suma przypada w cało-
ści na rzecz m. Lecznaj.

Przeznaczony do sprzedaży plac
można oglądać w godzinach od
10—12 w dniu poniedziałku i piątki
po uprzednim zgłoszeniu się w
biurze Zarządu Miejskiego m.
Lecznaj.

m. Lecznaj, dnia 9.12.1946 r.
Burmistrz m. Lecznaj
(Czerwiński Julian)

Przewodniczący
Miejskiej Rady Narodowej
m. Lecznaj
(Szajewski Julian)

6231

OGŁOSZENIE O PRZETARGU
NIEOGRANICZONYM

Dyrekcja Okręgu Poczty i Te-
legrafów w Lublinie ogłasza prze-
targ nieograniczony na wykona-
nie płyty żelbetowej na istnieją-
cym stropie syst. „Isteg” w dzia-
le ekspedycji Urzędu Poczty i Tele-
grafów w Lublinie.

Przetarg rozpocznie się w dniu
19 grudnia 1946 roku o godzi-
nie 12.00 w lokalu Oddziału Bu-
dowlanego Dyrekcji Okręgu P. i T.
w Lublinie, ul. Szopna 9, I p.
pokoju Nr. 10.

Do tego terminu dopuszczalne
jest składanie ofert pisemnych.
Oferty winny być składane w za-
korkowanych kopertach z napisem
„Oferta przetargowa na wykona-

nie płyty żelbetowej na istnieją-
cym stropie syst. „Isteg” w upr.
Lublin 2”.

Wnieście oferty winno być
poparte złożeniem wadium w wy-
sokości 3,5 proc. oferowanej su-
my na konto PKO Nr. 3002 Dyr.
Okr. P. i T. Lublin.

We wskazanym wyżej biurze,
zainteresowani mogą przeglądać
wzory umów i przepisów, oraz na
być ścieżki kosztorysy w cenie 50
złotych.

Dyrekcja zastrzega sobie pra-
wo wyboru z przetargu przedsię-
wzięcia bez względu na cenę oraz
prawo uznania, że przetarg nie
dał pozytywnego wyniku. 6239

NAUKA

KURSY KROJU DAMSKIEGO
Wysokiego sześciotygodniowe,
rozpoczyna się 7 stycznia. Zapisy
Lublin, Nowa 19. 5819

KORESPONDENCYJNE Kursy
Księgowości. Informacje: Lublin,
skrytka pocztowa 105. 5833L

KURSY BUCHALTERYJNE
Związku Księgowych dla począt-
kujących. Zapisy ul. Narutowicza
33, w godzinach 17,30 do 20. 6130

PRACA

POTRZEBNA pomocnica domo-
wa z gotowaniem do dwójga o-
sób. Dobre wynagrodzenie. Lubar-
tów, Pierackiego 8, Dumak. 6168

EKSPEDIENTKA do sklepu ga-
lanteryjnego potrzebna. Wido-
mość w Administracji. 6166

LEKARSKIE

DR. RAK LEON, choroby wene-
ryczne i skórne, Wyżalskiego
12/25. 5993

HANDLOWE

NIERUCHOMOŚCI sprzedaje, po-
miary, Mierniczy Przyjęty Po-
godziński, Lublin, Krakowalki 59.
6151

DOMY, place sprzedaje koncesjo-
nowane przedwojenne biuro „Wy-
goda” Michałowskiego, Bernardyń-
ska 23, telefon 34-87. 1217

MLYNSKIE kamienie, nawę, ma-
szyny, gazę, siatki, pasy, gurtę,
cierpaki, śruby, żółta kalkowa,
klingerit i wszelkie artykuły
młyńskie i techniczne poleca
„Centromlyn” Lublin, 1-go Maja
53 m. 4, tel. 12-26. 592a

PLACE, zabudowania, sprzedaż,
pomiar, plany. Mierniczy Przy-
jęty Białkowski, Lublin, Sado-
wa 4. 5914L

MLYNSKIE maszyny, pasy, gurtę,
siatki, gazę, szczytowa azbe-
stowa, konopna, klingerit, wały
pędne, koła pasowe, motory, na-
wę na kamienie, wszelkie ar-
tykuły młyńskie poleca TECH-
NOMLYN, Warszawa, Jerozolim-
skie 23. 5869L

DOSTAWCĘ drzewa poszukuje-
my. Zgłoszenia „Deski” Biuro O-
głoszeń Pietraszek, Warszawa —
Wspólna 50. 6210

MLYNSKIE kamienie, turbiny,
wszelkie maszyny młyńskie, gazę,
pasy, siatki, gurtę, nawę do
kamieni itp. oraz wszelkie arty-
kuły młyńskie itp. poleca Euge-
niusz Palaszewski, Warszawa, Poznań-
ska 38. 5081b

PARNIKI oszczędnościowe 80,
100, 120, 140-litrowe poleca Pa-
łaszewski, Warszawa, Poznań-
ska 38. 5081a

KRAWATY, szale w dużym wy-
borze poleca Wytwórnia „Atom”,
Łódź, Narutowicza 41. 179

ZAKRAPLACZE, szpryce, mleko
ciężkie, amoczki i inne sprzedaje po
cenach fabrycznych, Dom Handlo-
wy, Kraków, Gołębia 6. 6134

UNIEWAŻNIAM zagubioną kar-
tę rejestracyjną na sprzedaż ba-
wów nr. 262, wydaną przez dru-
gi Urząd Skarbowy Lublin na
nazwisko Eugenii Figurskiej. 6170

ROZNE

CHCESZ wstąpić w związek mał-
żeński — nadeślij swoją fotogra-
fię, podaj datę urodzenia, bliźsze
dane o sobie, oraz swoje życzenia.
Nadeślij 50 zł. Wysyłamy płatne
oferty. Gwarancja. Adresować:
B. Vapuro, Katowice, Skrzynka
Pocztowa 376. 5996

Redakcja i Administracja Lublin, ul. 3 Maja 4.

Redaguje Komitet.

Sekretarz Redakcji — telefon 33-60. Sekretariat Redakcji
21-08. Redakcja nocna 18-44. Dyrekcja 38-40. Buchalter a.
i dział ogłoszeń 25-88. Wydz. Kulturalno-Oświatowy 35-38.
Kółportat 35-85. Ekspedycja 25-64. Drukarnia 25-65. Księ-
garnia „Czytelnika” 25-87. Ekspedycja Redakcji nie zwraca.
Punkty przyjmowania ogłoszeń: 1) Administracja
m. Lubelskiej, 2) Księgarnia „Czytelnika” Krakow-
skiego Przedmieście 5, 3) Drukarnia 21 Zamojska 24, 4) Kłosa
Bychawska 67. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.
Drukarnia ss. 1 Spółn. W „Czytelniku” w Lublinie:

A-11129